

TEMARAPPORT 2013:3

UTBILDNING

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande. Nybörjare 2005/06

Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande. Nybörjare 2005/06

Report 2013:3

The entrance to the labour market. University entrants school year 2005/06

Statistics Sweden
2013

Producent
Producer SCB, enheten för utbildning och arbete
Statistics Sweden, Education and jobs
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 00

Förfrågningar
Inquiries Anna Andersson +46 19 17 62 52
anna.andersson@scb.se

Delar av innehållet i denna publikation ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Tema utbildning, rapport 2013:3, *Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande. Nybörjare 2005/06.*

Some of the elements in this publication are a part of the official statistics of Sweden (SOS). They may be used freely and quoted. When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Education Report 2013:3, *The entrance to the labour market. University entrants school year 2005/06.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB. Foto/Photo: iStock

URN:NBN:SE:SCB-2013-A40BR1 303_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras resultat från olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken.

Den här temarapporten innehåller ett axplock av resultat från enkätundersökningen "Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande. Nybörjare 2005/06", vilken genomförts under 2013.

Rapporten belyser sysselsättningen i april 2013 för individer som påbörjade högskole- eller universitetsstudier under läsåret 2005/06. I rapporten redovisas bland annat huvudsaklig sysselsättning, om det arbete man eventuellt hade i april överensstämde med inriktningen på studierna och om man varit arbetslös någon gång efter studierna.

En utförligare redovisning av utvalda enkätfrågor i undersökningen publiceras på SCB:s webbplats.

Statistiska centralbyrån i november 2013.

Inger Eklund

Mikael Schöllin

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Majoriteten av både examinerade och ej examinerade arbetar	9
Störst andel egenföretagare bland de som läst humaniora och konst	11
Examinerades arbete motsvarar i högre grad deras utbildning	13
Nästan tre av fyra med yrkesexamen arbetar inom det område utbildningen var inriktad mot	14
Nästan 30 procent av ej examinerade lärare arbetar med annat	15
Var tredje som läst humaniora och konst arbetar med annat	16
Större andel män än kvinnor anser att högskoleutbildning på avancerad nivå behövs för arbetet	19
Lägre utbildning i större utsträckning tillräcklig för ej examinerades arbeten än för examinerades	20
Större andel kvinnor och män med examen arbetar heltid	23
Större andel civilingenjörer än lärare arbetar heltid	24
Större andel arbetslösa efter generella/ konstnärliga program och fristående kurser än efter yrkesprogram	27
Om undersökningen	31
Population och urval	31
Variabler	32
Statistikens tillförlitlighet	33
Vill du veta mer om undersökningen?	34

Sammanfattning

Majoriteten av individerna som påbörjade högskole- eller universitetsstudier under läsåret 2005/06, 86 procent, hade i april 2013 arbete som huvudsaklig sysselsättning. En större andel män än kvinnor arbetade och en större andel kvinnor än män var föräldralediga. Hur stor andel som arbetade skiljer mellan olika inriktningar. Andelen lärare var t.ex. lägre än andelen civilingenjörer, högskoleingenjörer samt individer som läst samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. 4 procent män och 2 procent kvinnor arbetade som egenföretagare. En lägre andel egenföretagare fanns bland de som tagit ut yrkesexamen, än bland de som läst yrkesprogram, men ej examinerats, eller som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser. Störst andel egenföretagare, runt 11 procent, fanns bland de som läst humaniora och konst.

73 procent av de med yrkesexamen som arbetade minst en timme i april anser att deras arbete helt eller till största del var inom det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med 56 procent för de som läst yrkesprogram men inte tagit ut examen och runt 45 procent både för examinerade och ej examinerade som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser. För generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser finns en skillnad mellan examinerade och ej examinerade i att 14 procent av de examinerade kvinnorna jämfört med 21 procent av de ej examinerade anser att de arbetade inom ett annat område. Andelen ej examinerade lärare som anser att de arbetade inom ett annat område är 28 procent. Det är en större andel än för ej examinerade civil- och högskoleingenjörer, likväl som för examinerade lärare där motsvarande andel är 4 procent. 35 procent av de som tagit ut examen inom humaniora och konst anser att arbetet var inom ett annat område jämfört med t.ex. 4 procent bland examinerade inom teknik och tillverkning.

9 procent av individer med yrkesexamen anser att en utbildning lägre än högskolenivå var tillräcklig för arbetet de hade i april, jämfört med 23 procent bland ej examinerade. För lärare är skillnaden mellan examinerade och ej examinerade särskilt stor med 9 respektive 31 procent. Av de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser anser 18 procent av de examinerade att en utbildning lägre än högskolenivå var tillräcklig, till skillnad från 27 procent av de ej examinerade. För individer som läst naturvetenskap, matematik och data hade 12 procent av de med examen ett arbete där en utbildning lägre än högskolenivå var tillräcklig, jämfört med 28 procent för de utan examen. En större andel män än kvinnor anser att högskoleutbildning på avancerad nivå behövdes för deras arbete. För individer som läst teknik och tillverkning finns även en skillnad mellan examinerade och ej examinerade då högskoleutbildning på avancerad nivå eller forskarnivå behövdes för 42 procent av de examinerade jämfört med 23 procent av de ej examinerade.

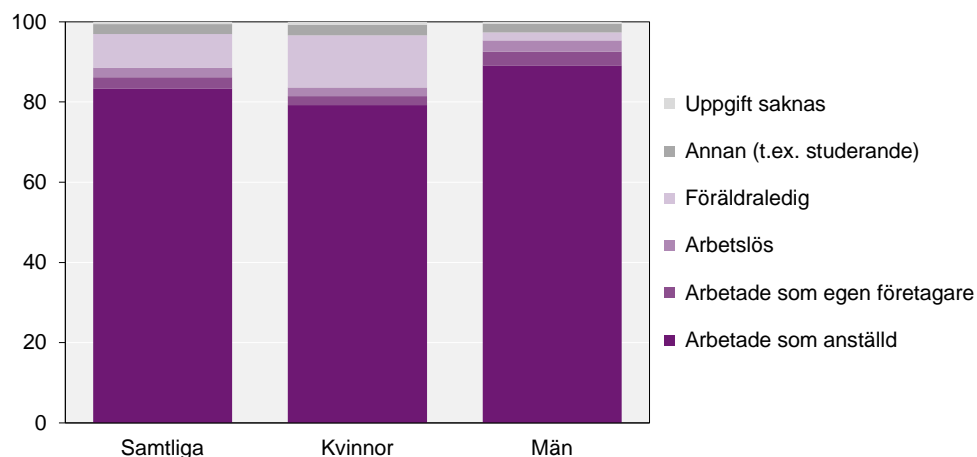
Under en normal arbetsvecka arbetar 89 procent av de examinerade kvinnorna heltid jämfört mot 85 procent av de ej examinerade. För männen är motsvarande siffror 95 procent respektive 92 procent. En större andel examinerade civilingenjörer än lärare arbetar heltid och en mindre andel

examinerade kvinnor som läst humaniora och konst arbetar heltid jämfört med kvinnor som läst t.ex. teknik och tillverkning.

Ej examinerade kvinnor har i högre grad än män varit arbetslösa någon gång efter studierna. Andelen utrikesfödda män som varit arbetslösa är större än för inrikesfödda. 23 procent av de som läst yrkesprogram har varit arbetslösa någon gång efter studierna jämfört med 36 procent av de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser. För lärare har 19 procent bland examinerade och 33 procent bland ej examinerade varit arbetslösa. För de som läst humaniora och konst handlar det om 61 procent av examinerade respektive 46 procent för ej examinerade.

Majoriteten av både examinerade och ej examinerade arbetar

Diagram 1
Huvudsaklig sysselsättning 22–26 april. Nybörjare 2005/06. Fördelning på kön. Procent

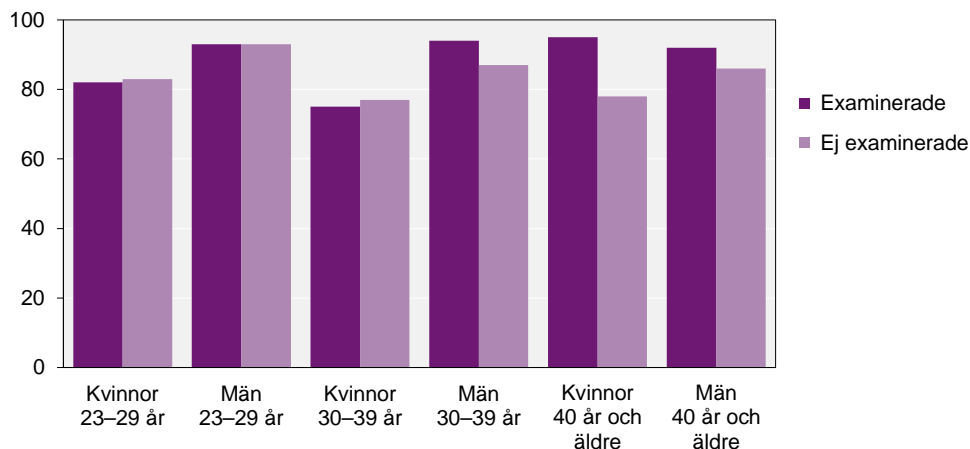

Majoriteten av individerna som påbörjade högskole- eller universitetsstudier under läsåret 2005/06, 86 procent, anser sin huvudsakliga sysselsättning under måndag till fredag den 22-26 april vara arbete. En skillnad finns mellan könen då 81 procent av kvinnorna har arbete som huvudsaklig sysselsättning medan 93 procent av männen har det. En större andel kvinnor än män är föräldralediga, 13 jämfört med 2 procent. I åldersgruppen 40 år eller äldre, där färre är föräldralediga, går det inte att se någon påtaglig skillnad mellan könen.

Det framkommer inga tydliga skillnader mellan inrikes- och utrikesfödda. Efter rensning för påverkan av kön, vilket görs genom metoden standardisering, går det att se att en större andel befinner sig i arbete bland individer med båda föräldrar högskoleutbildade jämfört med individer där den ena föräldern är det. Skillnaden är runt 3 procentenheter.

Diagram 2

**Arbete som huvudsaklig sysselsättning 22–26 april. Nybörjare 2005/06.
Fördelning på kön, ålder och förekomst av examen. Procent**

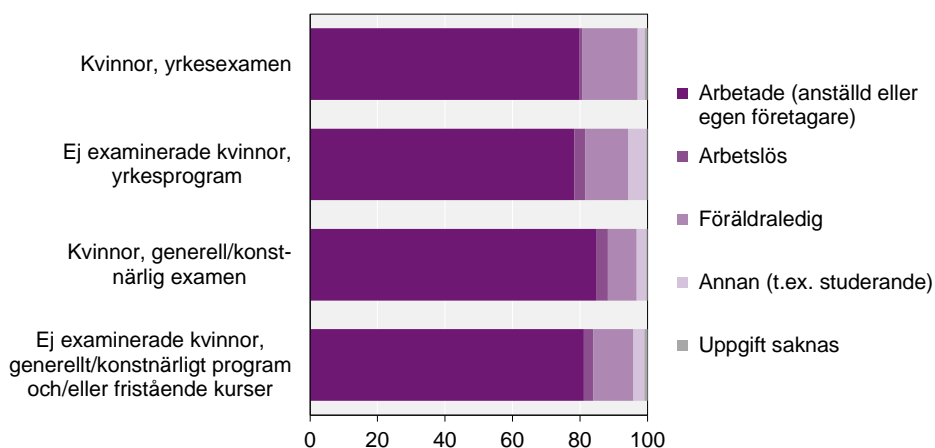

För kvinnor i åldersgruppen 40 år och äldre finns en skillnad mellan examinerade och ej examinerade, där examinerade kvinnor till 95 procent arbetar medan 78 procent av de ej examinerade gör det. För män finns en skillnad mellan examinerade och ej examinerade i åldersgruppen 30–39 år där 94 respektive 87 procent arbetar. Här är också arbetslösheten 6 procent för de ej examinerade männen och 1 procent för de examinerade.

I den undersökning av nybörjare 1993/94 som genomfördes 2000/01 och där individer som tagit ut examen jämfördes med individer som läst minst 75 procent av utbildningen utan att ta ut examen, visades på en skillnad mellan examinerade och ej examinerade vad gällde graden av förvärvsarbete. Skillnaden gick där att se både för kvinnor och män. I 2013 års undersökning går skillnaden att se för vissa åldersgrupper, även om den är mindre påtaglig här. Detta är förväntat då individer som via register kunde bedömas fortfarande studera på högskola/universitet denna gång inte ingick i populationen, vilket de gjorde i undersökningen avseende nybörjarna 1993/94. De ej examinerade befann sig då till stor del i gruppen studerande.

Diagram 3

**Huvudsaklig sysselsättning för kvinnor 22–26 april. Nybörjare 2005/06.
Fördelning på förekomst av examen, typ av examen och program. Procent**

I resultatet från 2013 års undersökning går det att se att kvinnor med yrkesexamen i lägre grad är arbetslösa, 1 procent, än vad kvinnor med generell/konstnärlig examen eller utan någon examen är, där 3–4 procent varit arbetslösa någon gång efter studierna. Andelen kvinnor med arbete är störst för de med generell/konstnärlig examen, 85 procent, gentemot exempelvis 80 procent för kvinnor med yrkesexamen. Andelen föräldralediga är också 9 procent bland kvinnorna med generell examen jämfört med 16 procent för de med yrkesexamen.

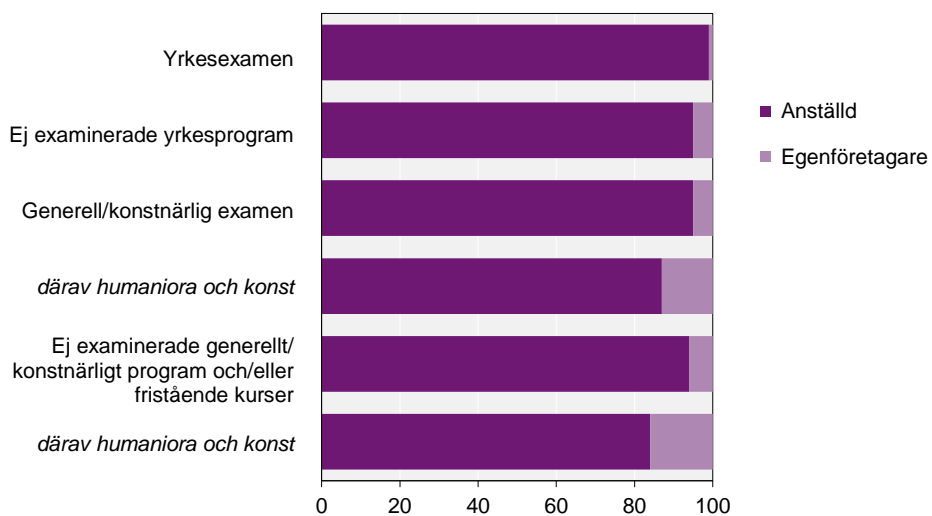
Det går inte att se några tydliga skillnader avseende andelen i arbete mellan examinerade och ej examinerade inom olika inriktningar, utan skillnaderna är tydligare mellan olika inriktningar. Efter rensning för påverkan av kön går det t.ex. att se att andelen som läst till lärare och som arbetar totalt är runt 81 procent. Det är en lägre andel än för de som läst till civilingenjörer, högskoleingenjörer samt individer som läst generellt program/ fristående kurser med inriktning mot samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. Mellan civilingenjörer och lärare skiljer det runt 10 procentenheter.

Störst andel egenföretagare bland de som läst humaniora och konst

4 procent män och 2 procent kvinnor arbetar som egenföretagare. Efter rensning för påverkan av kön uppvisar gruppen 23–29 år en lägre andel egenföretagare gentemot gruppen 30–39 år och gruppen 40 år och äldre. Andelen egenföretagare är generellt lägre för examinerade än för ej examinerade, 2 procent respektive 5 procent. För de som läst yrkesprogram är andelen lägre bland de som tagit ut yrkesexamen än bland de som läst yrkesprogram men inte examinerats, eller som läst generellt/ konstnärligt program och/eller fristående kurser. Ej examinerade civilingenjörer har exempelvis i högre grad eget företag än de examinerade.

Den största andelen egenföretagare finns bland de som läst humaniora och konst. Där har 11 procent eget företag som huvudsaklig sysselsättning. För examinerade med den inriktningen är andelen med eget företag 10 procent. De skiljer sig därmed från examinerade inom naturvetenskap, matematik och data samt samhällsvetenskap, juridik, handel och administration, där båda grupperna är 3 procent. För ej examinerade inom humaniora och konst är andelen egenföretagare 13 procent och skiljer sig därmed från ej examinerade inom alla övriga inriktningar för generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser.

Diagram 4
Egenföretagare bland dem med arbete som huvudsaklig sysselsättning
22–26 april. Nybörjare 2005/06. Fördelning på förekomst av examen, typ av examen och program. Procent

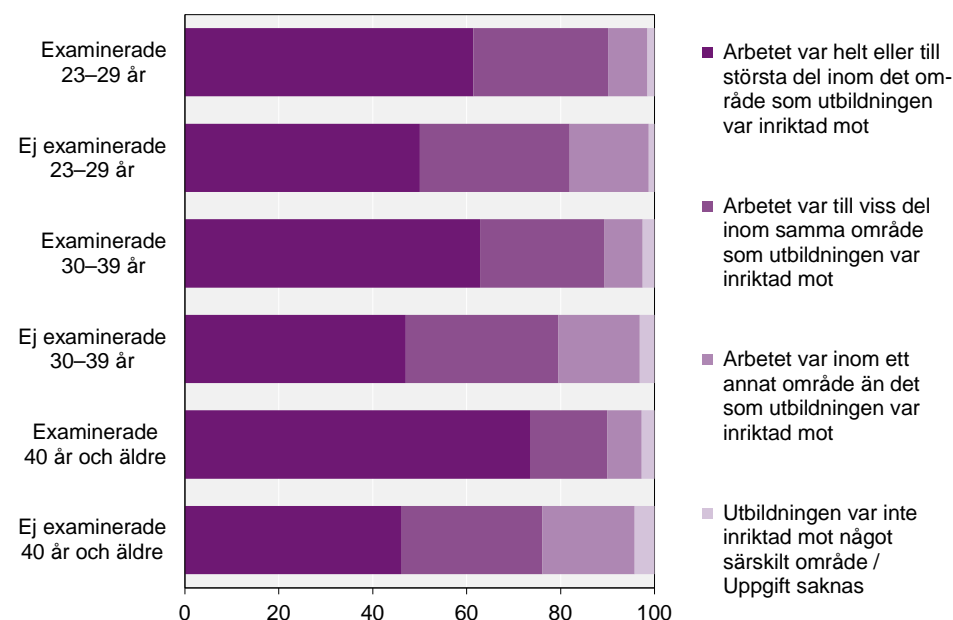

Examinerades arbete motsvarar i högre grad deras utbildning

60 procent av de som under 22–26 april arbetade minst en timme anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot. 10 procent anser att arbetet var inom ett annat område. Det går att se en skillnad mellan examinerade och ej examinerade då det för examinerade handlar om 63 procent som anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot respektive 8 procent som anser att arbetet var inom ett annat område. För ej examinerade är motsvarande andelar 49 respektive 17 procent.

Skillnaden mellan examinerade och ej examinerade går att se i alla åldersgrupper men är tydligast i den äldsta. 73 procent av de examinerade i den åldersgruppen anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med endast 46 procent av de ej examinerade. De examinerade i den äldsta gruppen skiljer sig även gentemot examinerade i övriga åldersgrupper, i vilka andelen ligger mellan 61–63 procent. Andelen som anser att arbetet var inom ett annat område än det utbildningen var inriktad mot skiljer sig mindre åt mellan de olika åldersgrupperna.

Diagram 5
Arbete inom utbildningsområde. Fördelning på förekomst av examen och åldersgrupp. Procent

Skillnader finns mellan inrikesfödda respektive utrikesfödda. För ej examinerade anser 50 procent av de som är födda i Sverige att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot medan motsvarande siffra för individer födda i utlandet är 38 procent. För examinerade individer födda i Sverige finns även en skillnad mellan könen. 67 procent av kvinnorna och 60 procent av männen anser att arbetet var

helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot. Ingen lika tydlig skillnad mellan könen finns dock för utrikesfödda, varken för examinerade eller ej examinerade, och inte heller bland ej examinerade födda i Sverige.

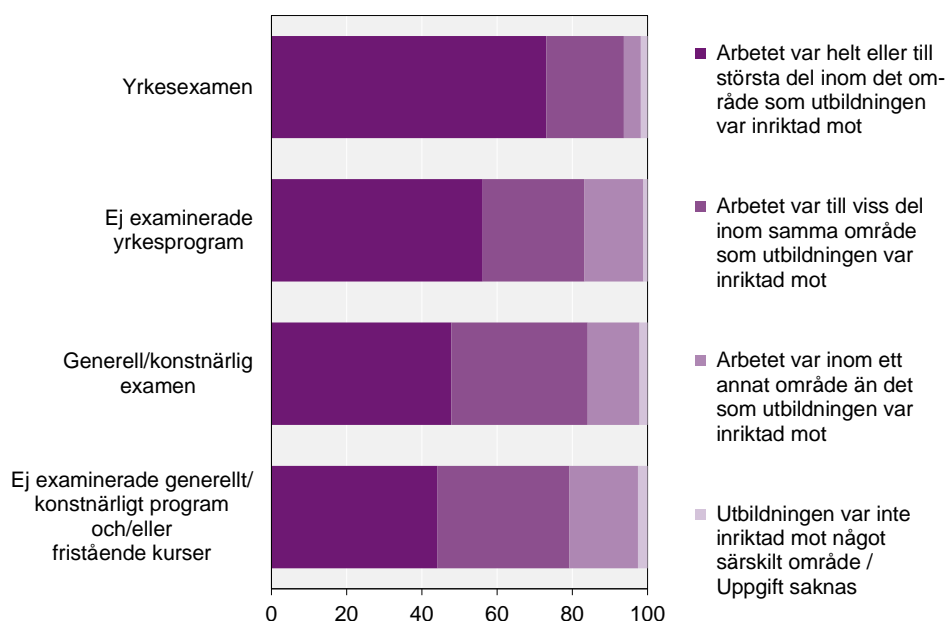
Om hänsyn tas till föräldrarnas utbildning är skillnaderna mellan examinerade och ej examinerade både för män och kvinnor störst i gruppen där ingen förälder är högskoleutbildad. I denna grupp skiljer det även mest mellan könen. 67 procent av de examinerade kvinnorna anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med 44 procent av de ej examinerade kvinnorna. För männen handlar det om 57 respektive 45 procent.

Nästan tre av fyra med yrkesexamen arbetar inom det område utbildningen var inriktad mot

Det finns en tydlig skillnad mellan individer som läst yrkesprogram och de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser, samt mellan examinerade och ej examinerade inom yrkesprogram. 73 procent av de som har en yrkesexamen anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med 48 procent av individerna med generell/konstnärlig examen. För de ej examinerade handlar det om 56 procent för de som läst yrkesprogram respektive 44 procent för de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser.

Diagram 6

Arbete inom utbildningsområde. Fördelning på förekomst av examen, typ av examen och program. Procent

En skillnad mellan yrkesprogram och generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser finns både för kvinnor och män. Den är dock störst för kvinnor då 78 procent av kvinnor med yrkesexamen anser att arbetet var helt eller till största del inom det området som utbildningen var inriktad mot jämfört med 46 procent av kvinnor med generell/konstnärlig examen. För de examinerade männen handlar det om 65 respektive 51 pro-

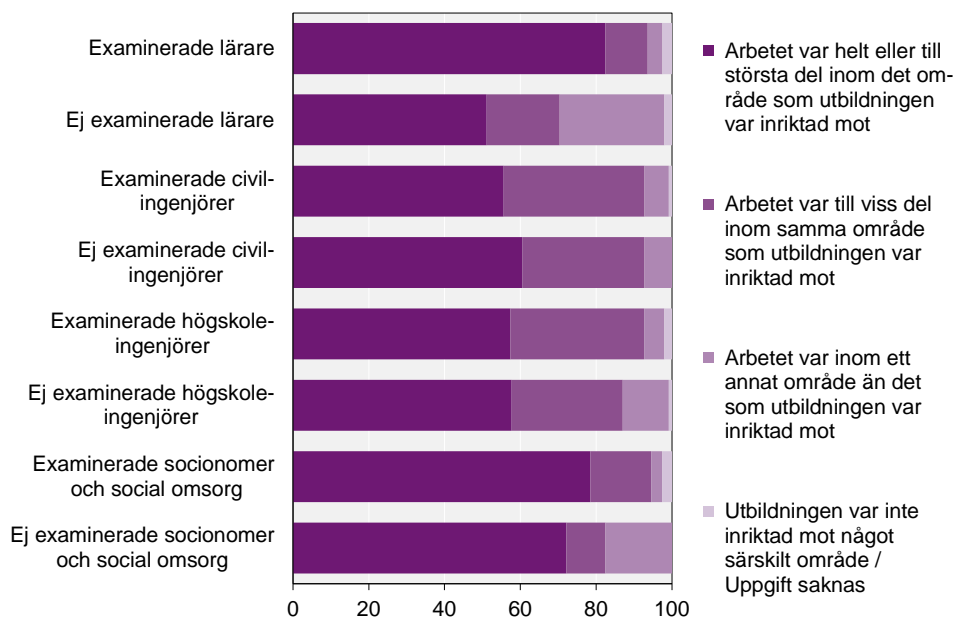
cent. Även skillnaden mellan examinerade och ej examinerade inom yrkesprogram är störst för kvinnor med 78 respektive 58 procent jämfört med 65 respektive 55 procent för män. De individer som arbetar inom ett annat område än det som utbildningen var inriktad mot uppvisar inte samma skillnad mellan könen. Andelen ligger här på 5 procent för examinerade jämfört med 16 procent bland ej examinerade.

För generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser finns inte samma påtagliga skillnad mellan examinerade och ej examinerade som anser att arbetet var helt eller till största del inom det arbete som utbildningen var inriktad mot. Det går dock att se en skillnad mellan examinerade kvinnor och ej examinerade kvinnor som arbetar inom ett annat område där det handlar om 14 procent av examinerade jämfört med 21 procent av ej examinerade. De ej examinerade kvinnorna skiljer sig därmed även från de ej examinerade männen, som är 15 procent.

I undersökningen bland nybörjarna 1993/94 kunde en skillnad påvisas mellan examinerade och ej examinerade avseende om individen arbetade inom det yrke utbildningen var inriktad mot. De som arbetade inom ett annat yrkesområde var där 11 procent för examinerade och 25 procent för ej examinerade. Det kan jämföras med 8 procent och 17 procent i 2013 års undersökning. Vid den tidigare undersökningen inkluderades dock även individer som läst legitimationsyrkesutbildningar i populationen, vilket inte gjordes vid denna. Skillnaden i resultat skulle således kunna antas bero på detta.

Nästan 30 procent av ej examinerade lärare arbetar med annat

Vid en jämförelse av examinerade från olika yrkesprogram går det att se att runt 80 procent av examinerade lärare samt socionomer och individer med yrkesexamen i social omsorg anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot. Bland civilingenjörer och högskoleingenjörer handlar det om 56–57 procent. De flesta övriga ingenjörer bedömer sig dock fortfarande till viss del arbeta inom samma område och menar alltså inte att de arbetar inom ett helt annat område.

Diagram 7**Arbete inom utbildningsområde. Fördelning på förekomst av examen och inriktning på yrkesprogram. Procent**

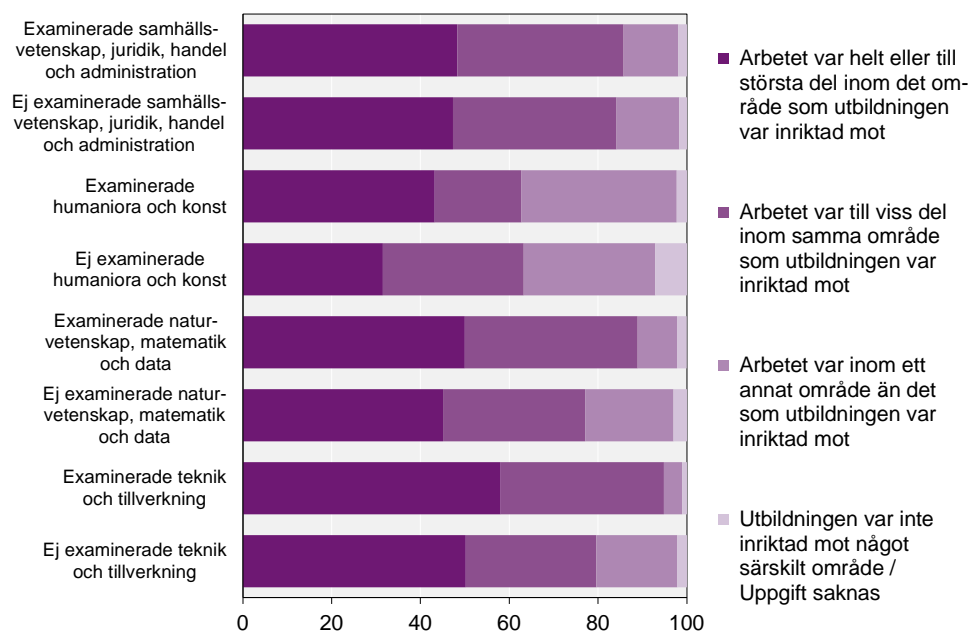
Ej examinerade som läst till lärare skiljer sig från de examinerade. 51 procent av de ej examinerade anser att arbetet var helt eller till största del inom det område som utbildningen var inriktad mot jämfört med 82 procent bland de examinerade. Skillnaderna mellan examinerade och ej examinerade är mindre för civilingenjörer, högskoleingenjörer samt socionomer och de som läst yrkesprogram inom social omsorg.

Andelen ej examinerade lärare som anser att de arbetade inom ett annat område än det utbildningen var inriktad mot är 28 procent. Det skiljer sig från ej examinerade civilingenjörer och högskoleingenjörer liksom från de examinerade lärarna där 4 procent anser detta. Även för högskoleingenjörer samt socionomer och de som läst yrkesprogram inom social omsorg går det att se en skillnad mellan examinerade och ej examinerade. För dessa grupper handlar det om 5 respektive 3 procent för de examinerade och 12 respektive 18 procent för de ej examinerade.

Var tredje som läst humaniora och konst arbetar med annat

För ej examinerade individer som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser går det att utifrån inriktning se skillnader i andelarna som anser att de helt eller till största del arbetar inom det arbete som utbildningen var inriktad mot. 31 procent av ej examinerade inom humaniora och konst skiljer sig här från 45–50 procent inom naturvetenskap, matematik och data samt teknik och tillverkning.

Diagram 8
Arbete inom utbildningsområde. Fördelning på förekomst av examen och inriktning på generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser.
Procent

De som läst humaniora och konst urskiljer sig även från flera andra grupper avseende andelen som anser att arbetet var inom ett annat område än det utbildningen var inriktad mot. 35 procent av de examinerade inom humaniora och konst anser detta jämfört med t.ex. 4 procent bland de examinerade inom teknik och tillverkning. Bland de som läst humaniora och konst är andelen för de ej examinerade som arbetar inom ett annat område ungefär lika stor som för de examinerade, medan andelen för de ej examinerade inom t.ex. samhällsvetenskap, juridik, handel och administration ligger på 14 procent. Den tydligaste skillnaden mellan examinerade och ej examinerade finns i naturvetenskap, matematik och data liksom teknik och tillverkning. Där är andelarna 9 respektive 4 procent för de som tagit ut examen och 20 respektive 18 procent för ej examinerade.

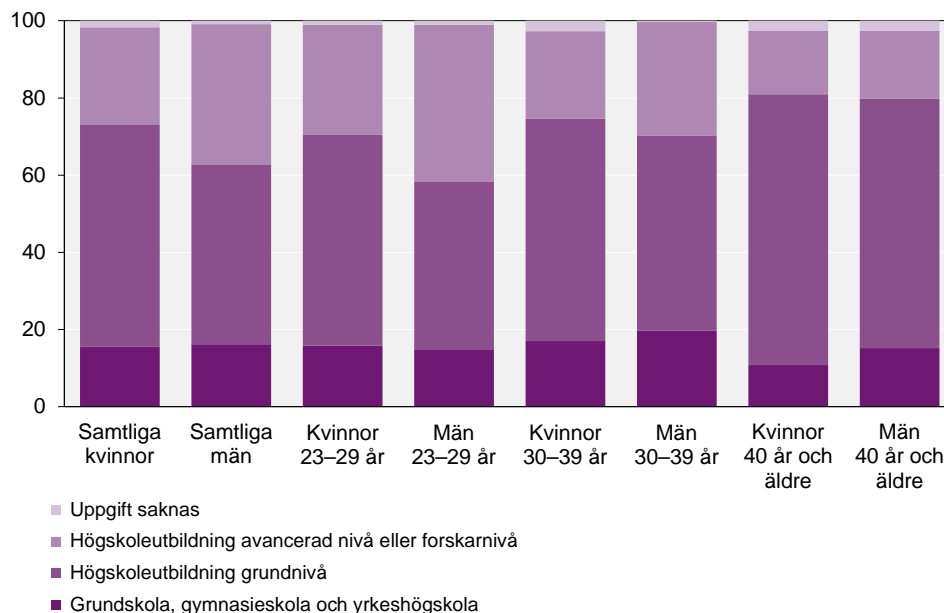

Större andel män än kvinnor anser att högskoleutbildning på avancerad nivå behövs för arbetet

Av de som arbetade minst en timme under 22–26 april anser 16 procent att den utbildningsnivå som var tillräcklig för arbetet var lägre än högskola, d.v.s. grundskole-, gymnasie- eller yrkeshögskoleutbildning. 53 procent anser att den utbildning som behövdes var högskoleutbildning på grundnivå och 30 procent att det var högskoleutbildning på avancerad nivå eller forskarnivå. Andelarna förblir i princip desamma även om de individer som ej hade arbete som huvudsaklig sysselsättning exkluderas.

Det går inte att se någon skillnad mellan män och kvinnor i andelen som bedömer att lägre utbildning än högskoleutbildning var tillräcklig, men bland männen finns en större andel som anser att högskoleutbildning på avancerad nivå behövdes, 36 procent jämfört med 25 procent av kvinnorna. Det är främst i den yngsta åldersgruppen som en större andel män än kvinnor anser att en avancerad nivå behövdes. I den äldsta gruppen saknas en tydlig skillnad mellan könen.

Diagram 9
Utbildningsnivå tillräcklig för arbetet. Fördelning på kön och ålder. Procent

En större andel individer med båda föräldrar högskoleutbildade anser att utbildning på avancerad nivå behövdes för arbetet, 39 procent, än individer med en förälder högskoleutbildad, 31 procent, eller ingen förälder högskoleutbildad, 24 procent. Individer med ingen förälder högskoleutbildad anser också i högre grad att utbildningen som var tillräcklig var lägre än högskolenivå än vad individer där båda föräldrarna är högskoleutbildade gör. Det har tidigare påvisats att det finns ett samband mellan föräldrars

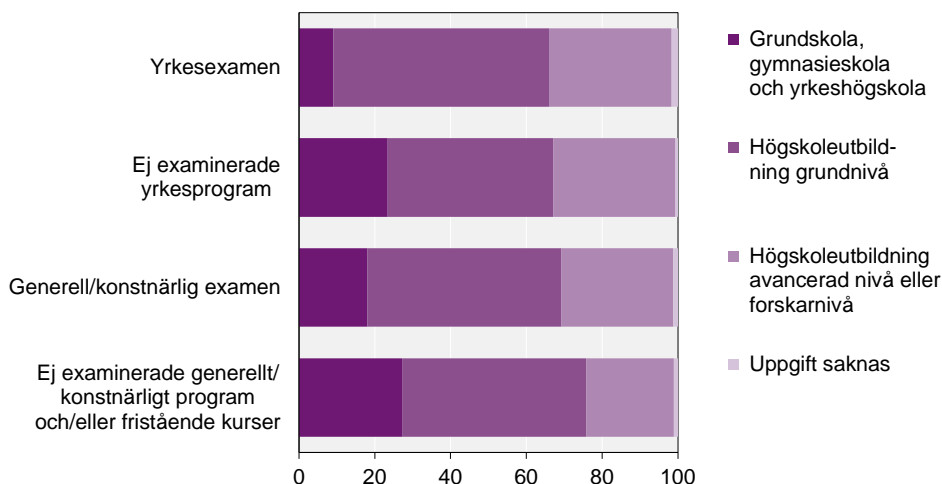
utbildning och vilken utbildning individen väljer (se t.ex. *Statistiskt meddelande UF 20 SM 1204*). Det är tänkbart att utbildningen som väljs i sin tur har betydelse för vilken utbildningsnivå som yrket kräver och att det är detta vi ser här.

Lägre utbildning i större utsträckning tillräcklig för ej examinerades arbeten än för examinerades

I bedömningen av vilken utbildning som var tillräcklig för arbetet går det att se skillnader mellan examinerade och ej examinerade liksom mellan de som läst yrkesprogram eller generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser. 9 procent av examinerade från yrkesprogram anser att utbildning lägre än högskolenivå var tillräcklig för arbetet medan 23 procent av de ej examinerade från yrkesprogram anser detta. Andelen som anser att högskoleutbildning på avancerad nivå eller forskarnivå behövs är dock densamma, 32 procent. Av de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser anser 18 procent av de examinerade att utbildning lägre än högskolenivå var tillräcklig för arbetet jämfört med 27 procent av de ej examinerade. 29 procent av de examinerade anser att högskoleutbildning på avancerad nivå eller forskarnivå behövs jämfört med 23 procent av de ej examinerade.

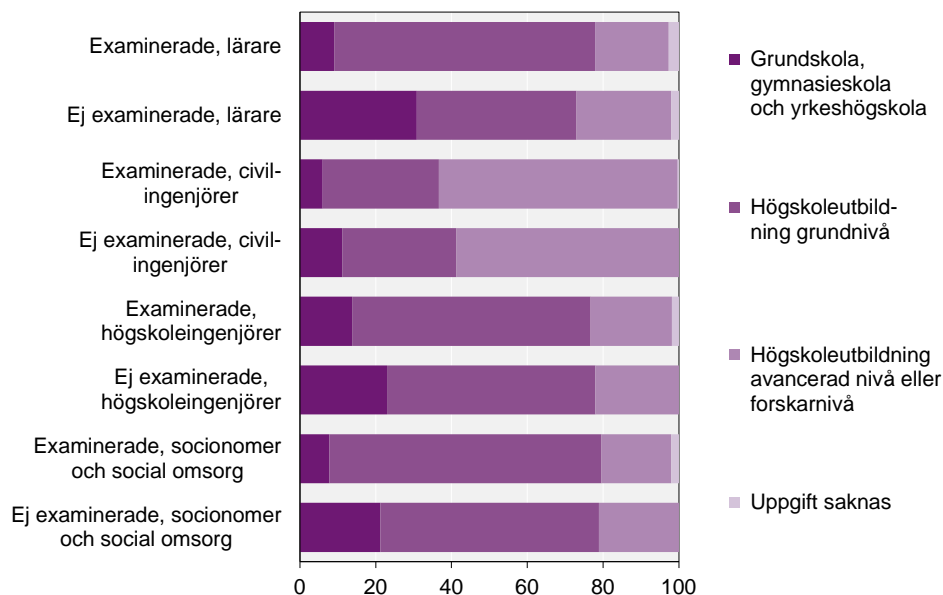
Diagram 10

Utbildningsnivå tillräcklig för arbetet. Fördelning på förekomst av examen, typ av examen och program. Procent

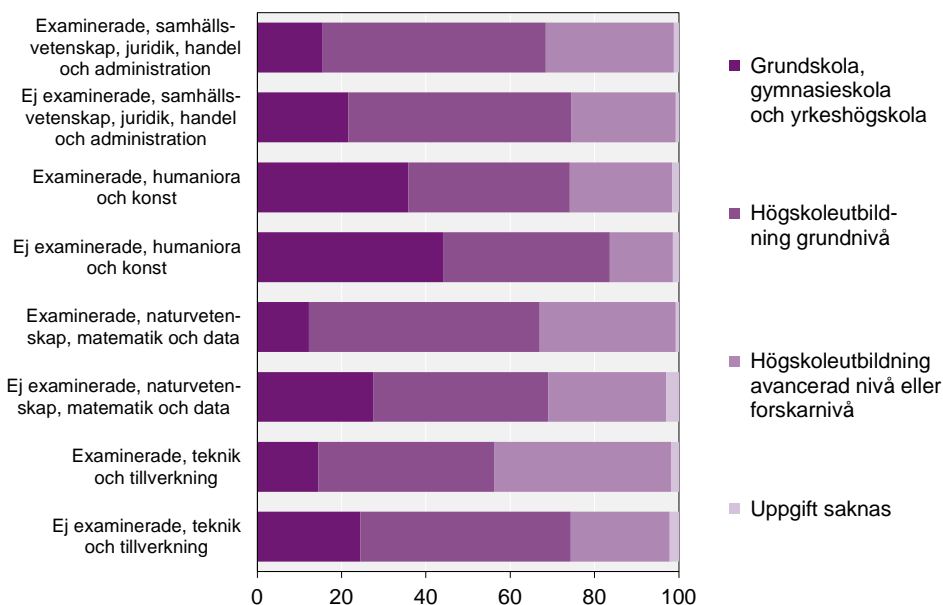
För de flesta yrkesprogram går det att se skillnader mellan examinerade och ej examinerade. Andelen examinerade lärare som hade ett arbete där högskoleutbildning inte behövdes är 9 procent och motsvarande andel för de ej examinerade är 31 procent.

Diagram 11
Utbildningsnivå tillräcklig för arbetet. Fördelning på förekomst av examen och inriktning på yrkesprogram. Procent

Även för de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser finns tydliga skillnader mellan examinerade och ej examinerade. Den största skillnaden vad gäller att utbildning lägre än högskoleutbildning är tillräcklig finns inom naturvetenskap, matematik och data. Där har 12 procent av de examinerade ett sådant arbete jämfört med 28 procent av de ej examinerade. Den största skillnaden avseende där högskoleutbildning på avancerad nivå eller forskarnivå behövs finns inom teknik och tillverkning med 42 procent för examinerade och 23 procent för ej examinerade.

Diagram 12
Utbildningsnivå tillräcklig för arbetet. Fördelning på förekomst av examen, inriktning på generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser. Procent

36 respektive 44 procent av de examinerade och ej examinerade inom humaniora och konst anser att lägre utbildning än högskoleutbildning är tillräcklig för arbetet. Av de individer som läst humaniora och konst och anser detta har 60 procent även gjort bedömningen att de arbetar inom ett annat område än det område utbildningen var inriktad mot.

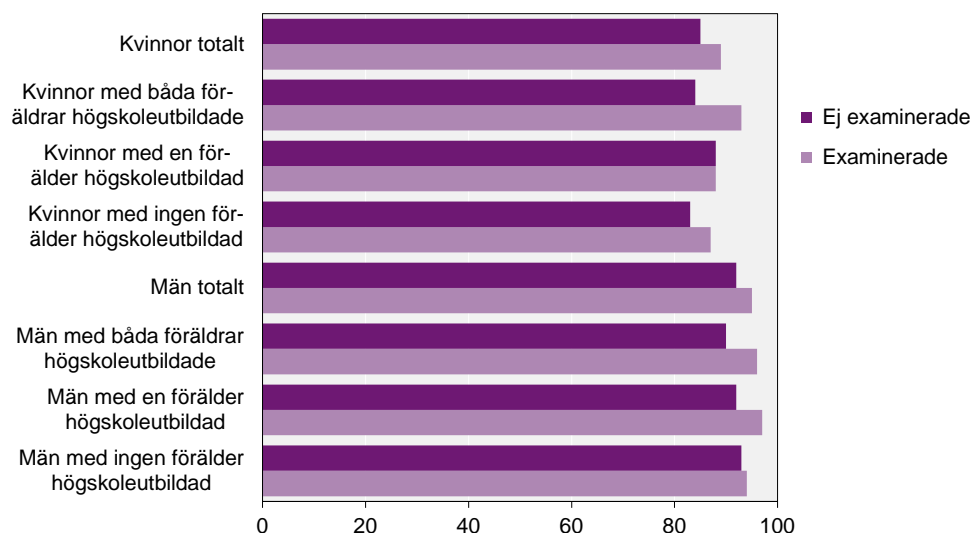

Större andel kvinnor och män med examen arbetar heltid

Alla som arbetat minst en timme under 22–26 april, oavsett om arbete var den huvudsakliga sysselsättningen eller inte, fick svara på hur många timmar de arbetar en normal arbetsvecka. 91 procent arbetar totalt 35 timmar eller mer (heltid) per vecka. En skillnad finns mellan könen då 88 procent av kvinnorna arbetar heltid medan det för männen är 94 procent. Skillnaden finns i alla åldersgrupper och oavsett om man är inrikes- eller utrikesfödd. På grund av detta kommer hänsyn tas till kön i tolkningen av övriga skillnader.

Diagram 13

Heltidsarbetande. Fördelning på kön, föräldrars utbildning och förekomst av examen. Procent

I resultatet från undersökningen av nybörjare 1993/94 gick det att se en skillnad mellan examinerade och ej examinerade avseende antalet arbetade timmar, både för män och för kvinnor, vilket vi kan se även här. 89 procent av de examinerade kvinnorna arbetar nu heltid jämfört mot 85 procent av ej examinerade. För männen är motsvarande siffror 95 procent respektive 92 procent. Om hänsyn tas till ålder blir det tydligt att 98 procent av de examinerade männen som är 40 år eller äldre arbetar heltid jämfört med endast 85 procent av de ej examinerade. Efter rensning för påverkan av ålder och kön går det att se att totalt arbetar runt 3 procentenheter fler examinerade än ej examinerade heltid.

Bland män vars båda föräldrar är högskoleutbildade arbetar 96 procent av de examinerade heltid jämfört med 90 procent av de ej examinerade. För kvinnor är motsvarande siffror 93 procent respektive 84 procent. För kvinnor där ena föräldern är högskoleutbildad verkar det inte föreligga någon skillnad. Det gör det däremot för männen där 97 procent av de examinerade männen arbetar heltid jämfört med 92 procent av de ej examinerade. Efter rensning för påverkan av förekomst av examen går det att se att för

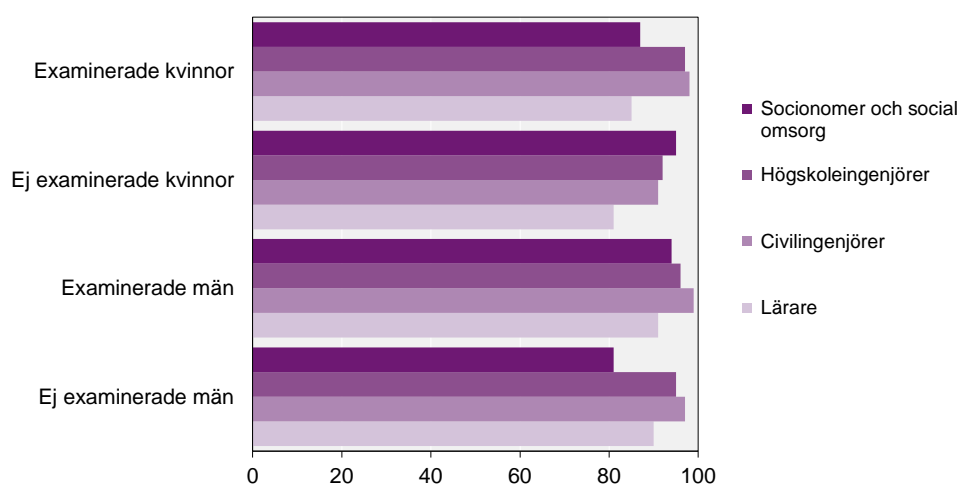
kvinnor är betydelsen för heltidsarbete av att ha två jämfört med ingen högskoleutbildad förälder runt 5 procentenheter.

Större andel civilingenjörer än lärare arbetar heltid

Även mellan olika utbildningsinriktningar går det att se skillnader. Det finns t.ex. hos examinerade av båda könen en skillnad mellan civilingenjörer och lärare. Denna är dock tydligast hos kvinnor där 85 procent av de examinerade lärarna arbetar heltid jämfört med 98 procent av civilingenjörerna. Även om siffrorna för de ej examinerade är osäkrare går det även här att se potentiella skillnader mellan de olika inriktningarna.

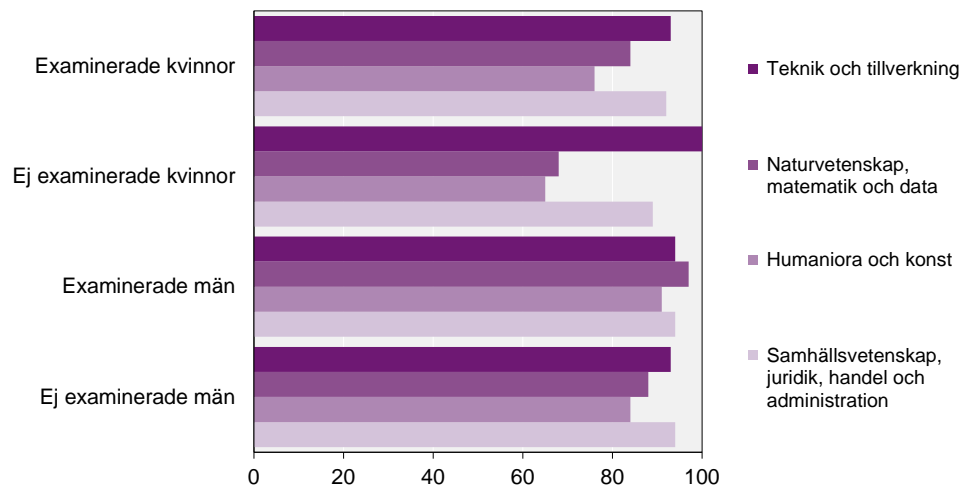
Diagram 14

Heltidsarbetande. Fördelning på förekomst av examen, kön och inriktning på yrkesprogram. Procent

För kvinnor går det även att se vissa skillnader mellan examinerade som läst olika inriktningar på generella/konstnärliga program och/eller fristående kurser. 76 procent av examinerade kvinnor som läst humaniora och konst arbetar heltid jämfört med 93 procent för teknik och tillverkning respektive 92 procent för samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. Även bland ej examinerade finns skillnader mellan de som läst humaniora och konst och de som läst teknik och tillverkning samt samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. Kvinnorna som läst humaniora och konst arbetar till 65 procent heltid medan kvinnorna som läst teknik och tillverkning samt samhällsvetenskap, juridik, handel och administration gör det till 89 procent och mer. För männen går det inte att se samma tydliga skillnader.

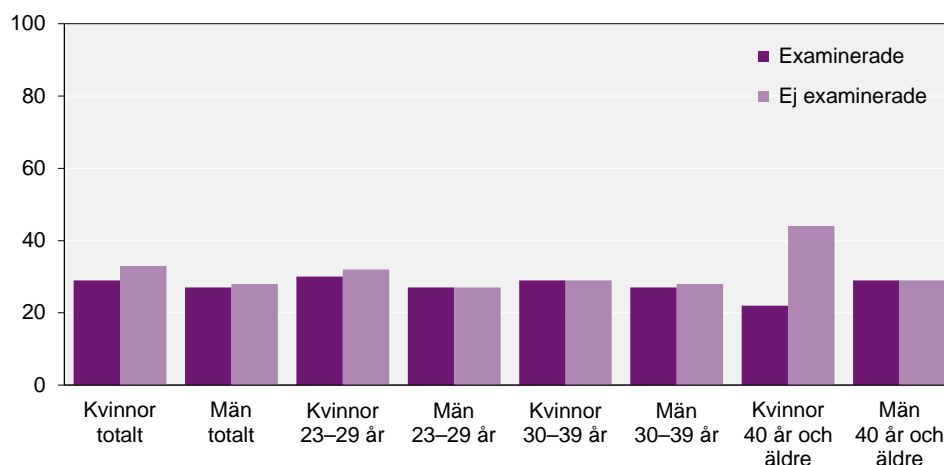
Diagram 15
Heltidsarbetande. Fördelning på förekomst av examen, kön och inriktning på generellt program/kurs. Procent

Större andel arbetslösa efter generella/konstnärliga program och fristående kurser än efter yrkesprogram

Diagram 16
Andel arbetslösa någon gång efter studierna. Fördelning på kön, ålder och förekomst av examen. Procent

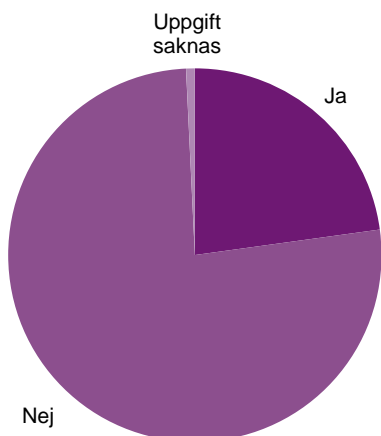
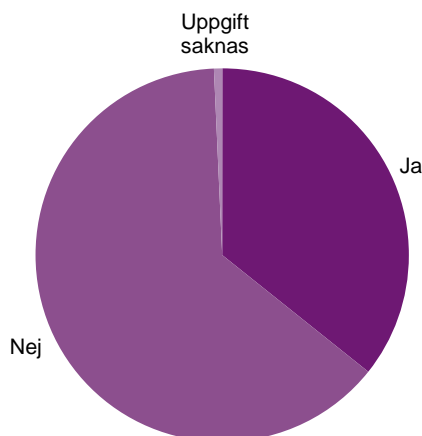
29 procent har varit arbetslösa någon gång efter att de avslutade sina studier och det finns även en tydlig skillnad mellan kvinnor och män där kvinnors arbetslöshet är runt 2 procentenheter större än männens. Om hänsyn tas till ålder och förekomst av examen går det att se att för den äldsta åldersgruppen har 22 procent av de examinerade kvinnorna varit arbetslösa och 44 procent av de ej examinerade. För kvinnorna är skillnaden mellan den yngsta och äldsta åldersgruppen runt 5 procentenheter. Ingen skillnad finns mellan examinerade och ej examinerade män i den äldsta åldersgruppen. En tänkbar förklaring till att ej examinerade kvinnor i högre grad än män har varit arbetslösa skulle kunna vara att kvinnor i högre grad än män väljer utbildningar och yrken där examen är ett krav för att få arbeta inom yrket. För kvinnor överlag är andelen som varit arbetslösa runt 4 procentenheter lägre för examinerade än för ej examinerade.

Andelen utrikesfödda män som varit arbetslösa någon gång efter studierna är runt 9 procentenheter högre än för inrikesfödda. Ingen påtaglig skillnad kan noteras för kvinnorna. Efter rensning för påverkan av kön går det för individer födda i Sverige att se hur andelen är runt 2 procentenheter lägre för examinerade jämfört med ej examinerade. Vad gäller föräldrars utbildning framkommer efter rensning för påverkan av kön att skillnaden mellan att ha två högskoleutbildade föräldrar jämfört med en eller inga motsvarar runt 3 respektive 4 procentenheter lägre andel som varit arbetslösa.

En tydlig skillnad finns beroende på typ av program. Av de som läst yrkesprogram har 23 procent varit arbetslösa någon gång efter studierna medan 36 procent av de som läst generellt/konstnärligt program och/eller fristående kurser har varit det. Skillnaden finns både för kvinnor och män.

Diagram 17 och 18

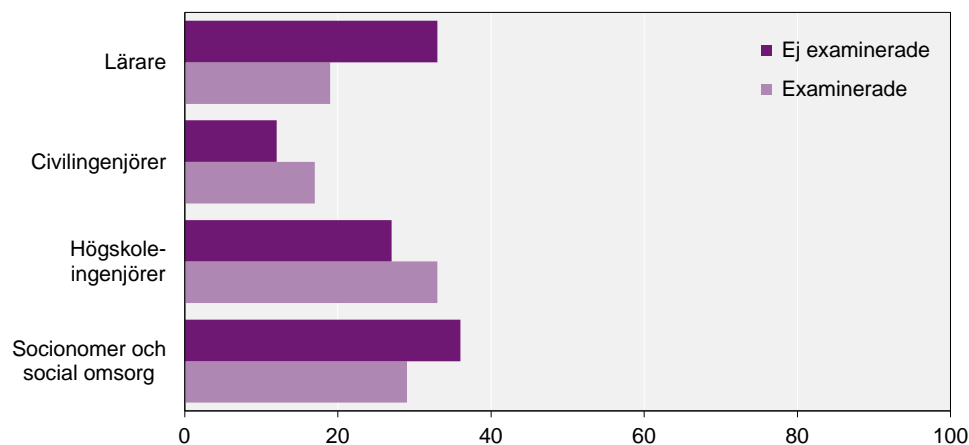
Andel arbetslösa någon gång efter studierna. Fördelning på typ av program. Procent

Yrkesprogram**Generellt/ konstnärligt program och/eller fristående kurser**

För examinerade från yrkesprogram finns skillnader i andelen som varit arbetslösa utifrån vilken yrkesexamen som tagits ut. Av examinerade lärare och civilingenjörer har 17–19 procent varit arbetslösa medan examinerade högskoleingenjörer samt socionomer och individer med yrkesexamen i social omsorg varit det till runt 30 procent. Bland de ej examinerade är bilden lite annorlunda. Civilingenjörer ligger även här lågt på 12 procent, medan ej examinerade lärare samt socionomer och de som läst yrkesprogram inom social omsorg ligger på runt 35 procent. För ej examinerade högskoleingenjörer ligger andelen som varit arbetslösa någon gång efter studierna på 27 procent och skiljer sig således även här från civilingenjörer.

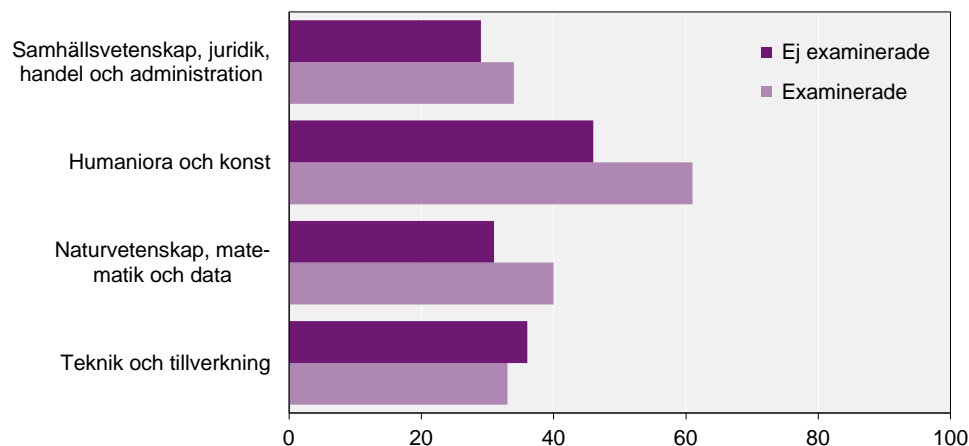
Tydligast skillnad mellan examinerade och ej examinerade finns för lärare med 19 procent bland examinerade och 33 procent bland ej examinerade. Det är tänkbart att arbetsgivare både för lärare samt för socionomer och de som läst yrkesprogram inom social omsorg i högre grad efterfrågar examen, vilket påverkar möjligheterna att få arbete utan examen. Om hänsyn tas till kön visar det sig att för kvinnor har runt 16 procentenheter större andel av examinerade civilingenjörer gentemot ej examinerade varit arbetslösa. Den överraskande låga andelen för ej examinerade civilingenjörer kanske delvis kan förklaras av studerande som får arbete före examen.

Diagram 19
Andel arbetslösa någon gång efter studierna. Fördelning på förekomst av examen och inriktning på yrkesprogram. Procent

Vad gäller individer som läst generella/konstnärliga program och/eller fristående kurser har 61 procent av de examinerade inom humaniora och konst varit arbetslösa. För övriga generella/konstnärliga examina ligger andelen mellan 33 och 40 procent. Även bland ej examinerade utmärker sig individer som läst humaniora och konst. Där har 46 procent varit arbetslösa, jämfört med runt 30 procent för t.ex. samhällsvetenskap, juridik, handel och administration och naturvetenskap, matematik och data. Detta innebär även att examinerade inom humaniora och konst alltså i högre grad varit arbetslösa än ej examinerade inom samma område. Kanske finns det bland ej examinerade individer som börjat arbeta istället för att ta ut sin examen.

Diagram 20
Andel arbetslösa någon gång efter studierna. Fördelning på förekomst av examen och inriktning på generellt program/fristående kurser. Procent

Om undersökningen

Den första undersökningen under namnet "Inträdet på arbetsmarknaden" gjordes 1996. Den byggde på de tidigare gymnasie- och högskoleuppföljningarna som gjorts sedan slutet av 1960-talet och vilka haft nybörjare, studerande "mitt uppe i studierna" samt examinerade som målgrupp. Från och med 2006 års undersökning delades "Inträdet på arbetsmarknaden" i två separata undersökningar, där den ena avsåg gymnasieavgångna och den andra examinerade från högskolan.

Syftet med undersökningen "Inträdet på arbetsmarknaden bland högskole-examinerade" i den form som den utfördes senast år 2010 har varit att beskriva inträdet på arbetsmarknaden för individer som examinerats från högskola/universitet. Populationen har därmed utgjorts av examinerade från ett visst läsår. I den undersökning som ligger till grund för denna rapport avses istället nybörjare läsåret 2005/06, vilka har minst 150 avklarade högskolepoäng. Undersökningen inkluderar både individer som tagit ut examen och de som inte gjort det, men som ändå läst alla – eller i stort sett alla – högskolepoäng som krävs för att ta ut en examen. Syftet är således även här att beskriva situationen för tidigare högskole- och universitetsstuderande, men fokus ligger på att jämföra examinerade med ej examinerade.

En liknande urvalsundersökning där examinerade och ej examinerade jämfördes genomfördes senast 2000/01 och avsåg då nybörjare 1993/94 (se *Statistiskt meddelande UF 490 SM 0101*). Där jämfördes individer som tagit ut examen med individer som läst minst 75 procent av sin påbörjade utbildning, men som inte tagit ut examen. Det finns likheter liksom skillnader mellan den tidigare undersökningen och den som denna rapport bygger på, likväl som det finns likheter och skillnader i själva högskole- och universitetsväsendet nu och då.

Den uppföljning som gjordes avseende nybörjare 1993/94 avsåg exempelvis december 2000, medan uppföljningen för nybörjare 2005/06 avser april 2013. Det innebär att den senare populationen haft potentiellt längre tid på sig innan uppföljningen. För nybörjarna 2005/06 ingår heller inte individer som via register kunde bedömas fortfarande studera på högskola/ universitet och ej heller individer som läst legitimationsyrkesutbildningar, vilket däremot var fallet bland nybörjarna 1993/94. Jämförelser som görs mellan de båda undersökningarna bör således göras med försiktighet.

Population och urval

Populationen för denna undersökning omfattar totalt 23 145 individer, vilka förekom i högskole- och universitetsregistret för första gången läsåret 2005/06 och som totalt har minst 150 avklarade högskolepoäng, alternativt fem registreringsterminer på högskolor från vilka uppgift om avklarade högskolepoäng saknas. Individerna har heller ej varit registrerade för högskolestudier under VT12, HT12 eller VT13, eller förekommit som aktiva forskarstuderande under 2012.

Undantagna från populationen är individer som har examinerats från legitimationsyrkesutbildningar och/eller som läst flest högskolepoäng på en utbildning avseende ett legitimationsyrke (registrerade högskolepoäng för de högskolor där uppgift om avklarade poäng saknas). Populationen omfattar slutligen endast individer som förekom i Registret över totalbefolkningen (RTB) med aktualitet februari 2013.

Från populationen drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval på 12 396 individer till vilka postenkäter skickades ut under maj 2013. Individerna kunde även välja att besvara undersökningen via webb. Svarsandelen i urvalet, med hänsyn tagen till urvalets design, var totalt 50 procent. I undersökningen ingick inte enbart frågor rörande inträdet på arbetsmarknaden, utan även frågor kring exempelvis hur individerna upplevde studierna samt om individerna kände till kraven för olika examina. I denna rapport ligger dock fokus på sysselsättning och arbetsliv.

Variabler

Variablerna i statistiken kommer från frågor i enkäten, liksom från Universitets- och högskoleregistret avseende perioden HT05–VT13, Registret över totalbefolkningen (RTB) med aktualitet februari 2013 samt Registret över befolkningens utbildning (UREG) innehållande utbildningar till och med vårterminen 2012.

Några av de viktigaste variablerna från enkäten är följande.

Mätvecka: Den referensperiod som uppgifterna avser. I årets undersökning var mätveckan måndag till fredag den 22–26 april.

Huvudsaklig sysselsättning: Urvalspersonen gjorde själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ av vad han/hon gjorde mest under en specificerad mätvecka. Endast ett svarsalternativ fick anges.

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete: Urvalspersonen gjorde själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ avseende i hur hög grad arbetet under mätveckan överensstämde med hans/hennes högskoleutbildning.

Utbildningsnivå tillräcklig för arbetet: Urvalspersonen gjorde själv en bedömning av vilken utbildningsnivå som var tillräcklig för arbetet under mätveckan.

Arbetslös: Som arbetslös räknas den som inte har något arbete men vill arbeta, kan arbeta och aktivt söker arbete. Urvalspersonen gjorde själv en bedömning av om han/hon ansåg sig ha varit arbetslös någon gång efter studierna.

De registervariabler som hämtats från Universitets- och högskoleregistret för perioden HT05–VT13 är följande.

Examinerade/ej examinerade: I gruppen examinerade ingår de individer som enligt registret tagit ut en yrkesexamen eller en generell/konstnärlig examen någon gång fram till och med vårterminen 2013. Bland ej examinerade ingår de som enligt registret under denna period ej tagit ut en examen. I de fall en individ tagit ut en examen under vårterminen 2013, men först efter besvarandet av enkäten, redovisas individen som ej examinerad.

Programtyp: Avser yrkesprogram respektive generella/konstnärliga program och/eller fristående kurser. De individer som tagit ut ett examensbevis redovisas inom den programtyp som examen avsåg. Om individen tagit ut både yrkesexamen och generell/konstnärlig examen prioriteras yrkesexamen och därmed yrkesprogram. De individer som ej tagit ut examen redovisas i den grupp där personen under perioden läst flest poäng (registrerade högskolepoäng för de högskolor där uppgift om avklarade högskolepoäng saknas).

Utbildningsinriktning: Utbildningsinriktning enligt SUN2000 och avser för individer som tagit ut examen den utbildningsinriktning som examen avsåg. Om individen tagit ut både yrkesexamen och generell/konstnärlig examen prioriteras yrkesexamen och individen redovisas på den inriktning yrkesexamen avser. I fall med flera examen av samma typ prioriteras den inriktning som omfattar flest poäng och individen redovisas således inom detta ämnesområde. De individer som ej tagit ut examen redovisas på den inriktning där individen under perioden läst flest poäng (registrerade högskolepoäng för de högskolor där uppgift om avklarade högskolepoäng saknas).

De registervariabler som hämtats från övriga register är följande.

Kön: Från Registret över totalbefolkningen (RTB), aktualitet februari 2013.

Åldersgrupp: Härleds från personnummer.

Inrikes/utrikes född: Från Registret över totalbefolkningen (RTB), aktualitet februari 2013. Avser om en person är född i Sverige eller utomlands. Föräldrarnas födelseland saknar här betydelse. Om uppgift om födelseland saknas redovisas individen som utrikesfödd.

Föräldrars utbildning: Utgår från nivå enligt SUN2000 från Registret över befolkningens utbildning (UREG) innehållande utbildningar till och med vårterminen 2012. I de fall uppgift saknas för en av föräldrarna och den förälder uppgift finns för har högskoleutbildning, redovisas individen i gruppen en förälder högskoleutbildad, i annat fall under ingen förälder högskoleutbildad. I de fall uppgift saknas för båda föräldrarna redovisas individen i gruppen ingen förälder högskoleutbildad.

Statistikens tillförlitlighet

Statistiken i denna undersökning är beräknad utifrån de svarande i ett urval. Den vägda svarsandelen i undersökningen, som tar hänsyn till urvalets design, uppgick till 50 procent.

I och med att statistiken är baserad på ett urval är de skattningar som presenteras i rapporten förknippade med en viss osäkerhet. Denna osäkerhet kan skattas. Skattningar av osäkerheten presenteras inte i denna rapport, men finns publicerade separat på SCB:s webbplats.

Bortfallet kan ha en snedvridande effekt på skattningarna. Det inträffar om bortfallet avviker från de svarande med avseende på det som ska undersökas. I syfte att minska bortfallets snedvridande effekter på skattningarna användes en kalibreringsestimator. I korthet består tekniken i att utnyttja registervariabler (hjälpvariabler) till att kompensera underrepresenterade grupper.

Det finns fler felkällor som bör beaktas, exempelvis ramtäckning och mätfel. Mer information om statistikens tillförlitlighet finns på SCB:s webbplats.

Vill du veta mer om undersökningen?

Mer information om undersökningen, dess kvalitet och dess resultat finns på SCB:s webbplats: www.scb.se/uf0512

Enkätundersökningen **Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande. Nybörjare 2005/06** genomfördes under 2013 och vände sig till ett urval av nybörjare på högskola/universitet läsåret 2005/06, vilka hade minst 150 avklarade högskolepoäng. Undersökningen inkluderade både individer som tagit ut examen och de som inte gjort det, men som ändå läst alla – eller i stort sett alla – högskolepoäng som krävs för att ta ut en examen. Syftet var att beskriva situationen för tidigare högskole- och universitetsstuderande och då med fokus på att jämföra examinerade med ej examinerade.

Resultaten visar exempelvis på att individer med yrkesexamen i högre grad har ett arbete som är helt eller till största del inom det område utbildningen var inriktad mot jämfört med de som läst yrkesprogram, men inte tagit ut examen och de som läst generellt/ konstnärligt program och/ eller fristående kurser. Det går även att se att ej examinerade i större utsträckning än examinerade har ett arbete där inte högskoleutbildning behövs samt att en större andel av de som läst generellt/ konstnärligt program och/eller fristående kurser har varit arbetslösa än av de som läst yrkesprogram.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01